

Essy-li spěwał,
Bilnje džělal,
Strowja cze
Sswójbny statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napojs móznj
Lubojsz ma;
Bóh pať šwěrnj
Pišes spať měrnj
Čzerstwošz da.

Njech ty spěwašch,
Sswěrnje džělašch
Wšchědne dnj;
Džěni pať šwjatj,
Dušchi datj,
Wotpoczj ty.

S njebieš mana
Njech czi šmana
Žiwnošz je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njedželiske kopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišchczetni w Budušchinje a je tam ša šchtwórtlětnu pišchedplatu 40 np. dostacž.

Oculi.

1. Pětr. 2, 21.

Šhrystuš je ša naš čzerpiť, wostajiwšchi nam wopišmo, šo bychmy šlědžili ša jeho stopami.

Zyly póstny časš nam čzerpjazeho Šbóžnika pišched woczi staja. Kaž my hodu jeho žlobit widžimy a jandželow wjekele strowjenje šlyšchimy, tak pokasuje nam póstny časš jeho šchiz a dawa nam hrosneho luda witanje: Šschizuj, šchizuj jeho! šlyšchecž. Šhrystuš pať njeje čzerpiť, kaž my čzerpimy, dla šwojeje winy, pišchedož wón žareho hrěcha njeje čziniť. Próch šo na wšcho našadžuje, tež na najčziščišche stopo; tak hrěch na wšchěch čzłowiškich wutrobach leži, našch Šbóžnik šam pať běšche bjes winy. „Šchtó mješ wami móže mi hrěch dowjesz?“ tole praščenje staji něhdy Šhrystuš na ludži šwojeho časša — a woni dyrbjachu šo wotmjelkuncž. Tole praščenje hišchcže dženska wobšteji, a ludžo na njo hač do wěcznošcže nicžo wotmolwicz móž njebudža. Těho dla je šjawne, šo Šhrystuš njeje šwoje dla, ale ša naš čzerpiť. Powjašj, š kotrymiz šu jeho wojazy wuwjašali, krjepy krwawneho potu, kiž šu trawu Gethsemanšteje šahrody krjepile, hošdže, kiž šu šo pišches jeho stawy drěle, jeho štyš a bolosčž, wšcho to staja czi pišched woczi to šlowo: ša tebje! Kaž nan rano šaše stara a zyly džěni w počze šwojeho woblicza džěla a w tajkim džěle wostanje, doniž pišchedžělane stawy štoro wjazy šběhacž njemóže — a to wšcho ša šwoje džěczi čzini, šo bychu wone ša pišchichod

šastarane byle, tak je našch Šbóžnik ša naš čzerpiť, šo bychmy ša wěcznošcž derje šastarani byli.

Kóždu pať nětko wě, hdyž je nan šynej wjele nahromadžil, šyn pať šo po nanowej šmjerczi šam prózowacž njecha, ale lěnje žiwjenje wjedže a šwoje namrěte kublo pišchedžinjecž počzina, dha bóršy wotkudnje a wšcha nanowa próza běšche ša šyna — podarmo. Těho dla dyrbimy my, hdyž ša naš Šhrystušowe čzerpjenje podarmo bycz nješmē, po tym čziničž, šchtož je nam w našchim šlowje prajene: Wón je nam wopišmo wostajil, šo bychmy my šlědžili ša jeho stopami. Wopišmo je nam wón wostajil. Pod šlowom „wopišmo“ je tu mēnjene pišmo, kiž šo pišarjej pišchedpoloji, šo by wón te šame runje tak rjenje wotpišal. Našche žiwjenje ma potajkim runje tajke pišmo bycz, kaž běšche Šhrystušowe. W nim njedyrbi nicžo štacž wot šehlařnošcže, lařomnišwa, škupošcže, njepóžcziwošcže, nješmilnošcže, jebanišwa atd. Wjele bóle dyrbja šo w nim lute počzinki, kaž je na Šhrystušu widžimy, namařacž. Haj, ale njeje to čzežke, w šwojim žiwjenju tole pišacž? O wěšcže, ale šbóžnošcž tež žane tajke šnadne kublo njeje, kiž by šebi něchtó prošny řhodžo na puczju namařal, šo šo řřebal jenož škiličž a šebi jo šběhuncž. To je kublo, kiž je prózy hódne. Kaž šo tola małe džěcžo prózjuje, hdyž pišacž wufnje, šo by pišmiki prawje pišale! A hdyž w prózowanju njewustanje, na wučerjowe pišmo šwěru ředžbuje a po nim pišche, dha pišchězo lěpje pišche a ma š kóždym lětom mjenje šmyřkow, hač škóncžnje čzišcže bješe wšcheho šmyřka pišche. Tak mamy šo tež my prózowacž a hdyž

trjeba, čerpicz, so bychmy přichezo lěpsche žiwjenje wjedli, hač bychmy na posłedku w njebješach čžiscze bjes poroka a postorka byli. A našch Šbóžnik nam tola tajke sa nim šlědženje lóhko čžini. My mamy šlědžicž sa jeho stopami, t. r. my mamy do jeho stopow štupacž. Šdnyž je w nožy wulki šněh padnył a ty šo rano na pucž podašch, dha šy jara wješeky, hdyž je šchtó po tym pucžu hižo přjedy tebje šchol; pšchetož nětko móžešch ty do jeho stopow štupacž. Šchtóž chze w hórškich krajach na wyšoku, se šněhom pšchifrytu horu, tón šebi wodžerja najima, a tón šamny dže přjedy pucžowarja, pomaku štupajo, a pucžowar dže sa nim a štupa do jeho stopow. Š wobedu bokow šu hluboše hlubiny, pucž je hladki, ale pucžowar njehlada ani na prawizu, ani na lěwizu, ale jenož na šlěd šwojeho wodžerja a štupa do jeho stopow a tak šminje šo wón wšchěch strachotow a dóndže na wyšoku horu. Kunje tak dže Šhrystuš přjedy naš. Š wobedu bokow hroža nam hlubiny hrěcha, šmjercze a hele. Ale my štupamy do Šhrystušowych štopow: my džeržimy šo kaž wón š Bohu a jeho kašnam, my modlimy šo kaž wón š Bohu, my pntamy w jeho šwjatym šlowje, šhodžimy š Božemu blidu a džeržimy šo š jeho šwjatemu domej a čžinimy wšchudžom we wšchěm po nim — hlaj, dha tež my pšched nješbožom wukhowani wostanjemy a škóncžnje na najwyšchšchu horu dóndžemy, na horu — njebješkeho Šerufalema. A hdyž je tajki pucž čžezki — haj, kotry pucž na horu njeby čžezki byl? — dha chzemy š Šhrystušom čžerpicz, wšchako my sa šo, š šwojemu šbožu, čžerpimy, a tuto čžerpjenje je tola jenož čžabue, plód pak tajkeho čžerpjenja je wěczny.

Dom šo nješu š šchizom šwojim
 Š wěrjazemu šadlešchku,
 Šnježe Šesu, sa tobu,
 Šošylujuj mje š šchizom twojim,
 Šo bych, kaž šy pšchitajal,
 Tež tón mój rad na šo brał!

K.

Šamjen.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadendžech, Bože šlowo čžitajo.

Podawa šwěrnny čžitar „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móšajowe, 32. staw

(Šotrəcəowanje.)

II. Šchtucžka 17—20. Šošžohnowawšchi šo š Ššawom, čžehnje Šakub najpřjedy do Šuchotha, šo by tam dlějšchi čžaj pšchewywal, bjes dwěla, šo by je šwojimi šo wuwotpocžowal, došonjawšchi šwój daloki pucž. Šotom, šašydliwšchi šo w Šichemje, šupi wot Šemorowych džěčži tamnu rolu, hdyž šu pošdžišcho Šošephowe kóšče šhowali.

17. Šakub pak čžehnišche na nawjeczornym Šordanowym brjošy š polnožy do Šuchotha abo do teje štrony, hdyž je pošdžišcho bylo město Šuchoth twarjene, a natwari šebi šhěžu, došelž měješche myšle, šo by tu wostal, a čžinjěsche šwojemu škotej hěty. Teho dla, po tutych hětach, rěčaju temu městu Šuchoth.

Šuchoth šu „štany (želty) se šelenych halošow“. Tajke pak nješju w čžoplych krajinach sa wowžy trěbne, tež by to bylo pšchecžiwu wawšchnjam narašichich krajow. Teho dla dnybišch šebi na wobhrodženja š halošow a čžeršnow myšlicž; hdyž šo tajke wobhrodženja postaja, tam ma paštyr myšle, dlějšchi čžaj pšchewywal.

Špodžiwne nam je, šo šo Šakub do polnožneje štrony wobrocžiči a šo tak wot wótžneho doma w Šebronje šdaluje, šo by tam dlějšchi čžaj pšchewywal. Tak pak možuje šo wón šlubjeneho kraja, kotryž móže nětko, došedžiwšchi bój š Šnješom a wujednawšchi šo š Ššawom, sa šwoje a sa šwojeho šymjenja šwójštwomečž. Wón možuje šo kraja po šamym pucžu, po kotrymž je šo

něhdy Šbrahamej kraj doštal, kotryž je po šdacžu tež pšches Šuchoth do Šichema pšchichol; do Šichema poda dha šo tež Šakub bórny, šo by šebi tam ležomnošč kupil.

Ššo pocžahowawšchi na tónle podawš, wšnamjeni pšalmista wobaj krajnaj džělaj — nawjeczorny a narašich pšchijordanški kraj — wo Šuchothu a Šichemje rěčžo, š tym, šo je Škananejški kraj jeho šwójštwomečž, kotrež šo jemu wšacž njemóže, š kotrymž móže šebi po šwojej woli šaradžicž.

Šawěšče je bjes dwěla, šo je Šakub tež šwojeho nana Ššafa w Šebronje wopytal; se šwojim domom pak šo njemóžešche jemu pšchidacž, došelž bješche nětkole tež wótžowšku šamoštatnošč dožpil. Ššaf bč hiščeže živy, a po nim škožuja šo štawšny, š Šakubom pak naštorš sa dalšchi poštup doštawaju.

18. Šotom — něhdže dwě lěče pošdžišcho — čžehnišche Šakub, pšchecžiwšchi Šordan pódla Běthšcana a pucžowawšchi něhdže 4 hodžiny š wjeczoru š Salemej, š Šichemowemu měštu, kotrež leži w Škananejškim kraju — hdyž bješche, wrocžiwšchi šo šažo š Ššopotamišceje, na šonz šwojeho dalokeho pucža pšchichol — a poštaji šwój štan pšched měštom.

Še Šichemom, po kotrymž je šo pošdžišcho měštu šamemu mjeno doštalo, ššnojemy šo na 34. stawje.

Ššeršiška biblija škožuje šo w 18. šchtucžy po Šutherowym pšchekóžku. Někotři pšchekóžuja po šlowach š Šebrejškeho šwjateho pišma tež: „Šotom pšchidžče Šakub **derje šašhowany** š Šichemowemu měštej.“ A šawěšče, tole šo derje š temu hodži, šchtož bješche Šakub šebi na 28, 21. stawje wot Bóha wupročyl. Šole bješche šo nětko štalo; Bóh bješche jeho š měrom (derje šašhowaneho) šažo domoj pšchijwedł.

Škožuješch šo pak na šlowa našcheje ššeršiškeje biblije, dha doštanješch druhi šnamjenity pocžah: Šerufalem a Šichem, tamnej měšče, kotrež štej š Šerobešamowych čžajow hač do Šhryštušoweho čžajba kručže napschecžiwu šebi štalej, štej š wopředka jenajke mjeno měšej. Šerufalem bč woprawdže město mēra, Šichem pak to jenož ludasche. Šichem pak došta w nowym testamencze (ščž. Šana 4, 5) mjeno Šichar = město š čžumpatymi a šelhašnikami.

19. A šo by šebi tu, hdyž bč šo něhdy tež Šbraham šašhdlił, šwój štatok štajił, šupi šebi š ranju wot měšta kruč pola wot Šemorškich džěčži, Šichemoweho nana, sa što šlěbornikow, něhdže sa 1050 hr. Tam štaji wón šwój štatok.

20. A natwari tam woltał a da jemu mjeno: móžny Ššraelški Bóh, kotryž je šo jako tajki pšchekrašnik a je Šakubej nowe mjeno dal.

Tak je Šakub šwoje šlubjenje (28, 20) wukonjal; pošdžišcho wukonja jo tež na šamym měšče, hdyž bješche Bóh jemu šo šjewil (35, 6).

Mēr a pokoj nješchewodžataj jeho dolho, pšchetož džěni našhila šo š wjeczoru a čžěmna nóz pšchicrocžiči.

Tola leži mješ přěnim pšchifhadom do Šichema a podawku š 34. štawa hiščeže čžaj něhdže 8 lět.

Šo bajkach leži Šakubowe šupjene polo pšchi škótškonarašichim šonzu Šichemškeho doła, hdyž šo rušina šchěri. Tam pošajuje šo hiščeže džěniša Šakubowa šudžen a něhdže 2—300 šrocžel dale š polnožy mušamedanški row sa Šošefowy row.

(Šotrəcəowanje.)

Dwě wutrobje.

Šaršš powjeda wo wobrocženym pohaju, kotryž š šwojemu mišionarej pšchidžče a jemu š horžymi ššlšami štoržěsche: „Kajke to je? Šako bčch hiščeže pohan, mējach jenicžku wutrobu, čžornu; nětko hdyž šym šchěščžijan, mam dwě wutrobje, čžornu a bělu, a wonej štej pšchewu napschecžiwu šebi. Čžorna wutroba chze štajnje, šchtož čžert chze, a běla wutroba chze štajnje, šchtož Bóh chze. Běla wutroba rěknje: „Dži a modl šo!“, čžorna rěknje: „Dži a džělaj; š modlenju šhwile njeje.“ — Běla wutroba rěknje: „Dži šemšchi!“ Čžorna pak pšchecžiwu temu wojuje a praji: „Dži na polo a špi kufš!“ — A tak to dale dže; pšchewu wojujetaj čžorna a běla wutroba hromadže a nimataj ženje jemu myšl.“

Mišionar praji: „Dži, mój šyno, wojuj dale a njedaj šo myšlicž! Kunje teho dla, došelž mašch dwě wutrobje, šy šchěščžijan; pohanjo maja jenož jenu. Wojuj dale a hladaš, šo běla wutroba pšchewu došchže wobšhowa; šotom šteji derje a ty šronu wěczneho žiwjenja doštanješch. Šdnyž šy ty šotom pola Šesuša, šotom je čžorna wutroba čžišče přječž.“ — Ty šnajješch wěšče tež wěczne pšchecžiwjenje w šebi! Šdy by te nješnal, by hubjenje wo tvoje

snutskowne živjenje stało. Pola kohož wojowanie fastanje, tón je morowy w swojich hrěchach; pola teho je hrěch tajse knjeistwo dostał, temu je swědomnje wotemrjelo. Šchtóž pak je žiwý křesćijan, dyrbi wojowacž. Wón wěšče cžlowjek njeje, kiž je nutniško se swojim sbóžnikom swjasany byl, hacž Pawol. Tónle ryczeť wěry nam na 7. stawje lista na Romskich tole wojowanie tak wopisuje: „Sa wěm, so we mni, to je w mojim cžele, njebydli ničo dobrego. Pšchetož tu wolu ja derje mam, ale so bych dofonjał to dobre, to ja njenamakam. Pšchetož ja nječinju to dobre, kotrež chzu; ale to šle ja činju, kotrež ja nochzu.“ „Sa widžu drugi sakón w swojich stawach, kotryž so pšhecžiwí sakonjej w mojej myšli a jima mje pod hrěchom sakón, kotryž je w mojich stawach.“ — Šak šdychuje Pawol w tymle wojowanju: „Sa hubjemý cžlowjek, šchtó chze mje wumóz i teho cžela teje křmjerče?“

Šdyž bě Pawolej cžezko wojowacž, mamy so dživacž, so my w tymle wojowanju wustanjemy. Ale my jo na žane waschnje wostajicž nješmēmny. Křesćijienjo so k wojowanju. To by wschať jara komodne było, hdy bychmy, hdyž šmy teho sbóžnika we wěrje šapšchimnyli, i hrěchom ničó wjazy cžinicž nješli. Še, cžim nutniško i tym sbóžnikom šrosčemy, cžim wjazy je wojowanja, dokelž bywa swědomnje cžim mješče. Tak pšndže hacž do kónza. Křesćijan dyrbi pšhezó rosčž. Šiz jako bych jo hižo šapšhijał abo hižo dofonjany byl; ja honju pak ja tym, hacž bych jo šapšhijał, kaž ja tež wot Křystuša Šesuja šapšhijaty šym.“ Duž nješmēmny ženje wustacž. My dže mamy šulneho pomoznika k botej. Šesuj je našcha šylnoscž. Wón tym swojim da móž pšewinycž. „W tym wschēm pšewinjemý dale bóle pšes teho, kiž naš lubowal je.“ — Š Křystušom my dobudžemy. To dyrbimy my wěrícž. Šrašne to dobyče, kotrež nam junu šwa: Šróna prawdosčže, wěčne živjenje. Ale daj šebi hiščeže juntrócž prajicž: „Wjes wojowanja — žane živjenje!“

Šch wojuj! šchtóž njewojuje,
Tón křonowany njebudže.

Wšchelake i bliska a i daloka.

Pšes 500 wumucženyh knjesow wučerjow jutry je šakšich seminarow wustupi. Tola pšchi tym wschēm je hiščeže wučerška nuša tak wulka, so dyrbi so hiščeže jara wjele seminaristow 1. rjadownje k wučenju mon šlacž. Tola pak i létami pšchi tajkej ličbje létuje wumucženyh nuša pšestanje, so budža potom wumucženi wučerjo na šastojnstwo cžakacž dyrbcječž. Pola naš Šerbow nadžijomuje k tajkim wobštejušcžam njedóndže, ale našchi šerbšy wučerjo tež šastojnstwo w šerbšich škulach namakaja.

Twar šyrkwe w Šrodžišcžu šteji pod wodženjom knjesa architekta Šentina i Širny, kiž je w swojim cžaju tež ryšowanje ša Budyšku a Šluskšanski šyrkej wudželał. Wón ma po swojej wuštojnosčži dobre mjeno po našim kraju a móžemy wěšče nadžije byčž, so budže tež Šrodžišcžanski nowy Boži dom jedyn i najrješichich Božich domow našeje šerbške Šužy.

Njedželu Šatara šmeje so přenje šerbške kemšenje w šchiznej šyrki w Dražđanach. Duž lubi Šerba! pišajče tym swojim w Dražđanach a wokolnosčži, so móža so na kemšenje w lubej macžernej rēcži w prawym cžaju hotowacž.

Cžaj je bliško, so létušche pacžerške džecži pšched Boži woltať šupja. Šmóšija jim dadža na pucž šobu šmóšijazy dar. To je rjane a dobre waschnje. Šjesabudžmy pak jim tež duchowny dar šobu dacž do wojowanja živjenja. Lubi šmóšija! položče k druhim darom tež rjane natwarjaze a modlerške kniže i tym napominanjom, so njebychu šabylí w nich cžitacž, hdyž šhodža wošrjedž špytowanjom tuteho šwěta. Tajse rjane konfirmaziške dary ša dušchu mlodyh dostanjecže wot našeho ewangelišto-lutheršeho knihowneho towaštwa a kóždy knješ duchowny je wam k radži a je wam rad wobštara.

Šratr našeho šhěžora, přynž Šendrich, pšchewywa w tu šhwilu w Šmericy, hdyž je pšchi pošwjecenju šhěžoroweje kóžže pšes ruku přašidentoweje džowki šhěžora šastupił. Wón bu w Šmericy wschudžom najpšhecželnjšcho powitany. Šeho wješba po morju běšche jara njeměrna, dokelž cžezke wichory knježachu, so wón 20 hodžinow pošđiškcho do Šmeriki dojedže, hacž běšche předy wotmyšlene a wulicžene. Šacž budže so nadžija, kotraž so pšchi tymle pucžowanju haji, dospelni, so lěpšcha pšhecželnosč mješ našim wóžnym kraju a šjednocženyh Šamerikškim štatami šastupi, wěšče njeje. Pšchetož šwój wužitk pšchi pšchedawanju amerikškich wupłodow a wudželkow do wukraja drje amerikške šjednocžene štaty nješpšhcžja. To pak je štajna pšhicžina była roškorjenja wobeju štatow.

Šrudna je powjescž, kotraž pšchidže i měšta Šchemacha, hdyž je so cžezke šemjerčenje mělo. Tu widžimy, šelko móže šemjerčenje šchody nacžinicž, hdyž i tajkej šylnoscžu wustupi. Přenje dwaj štorakaj měješčaj so, hdyž so žony a džecži po muhamedanski waschnju runje šupachu. Š žyla bu 11 kupjelnych jštrow ničenyh; w kóždej běšche něhdže 42 žonow a džecži; jeno jich malo móžesche so wukłowacž. Šich najwjazy pod rošpadankami šmjerč namaka. W rusko-tatarškej šchuli wučer a 12 šchulerjow wo živjenje pšchidže. Pšchi cžele dweju džeň do šemjerčenja šemjerčuju Šartarow bě so k šhowanju něhdže 50 žonow šeschto, kotrež wšhitke pod rošpadankami šapšpjeneho twarjenja šmjerč namakachu. Wošheja (šurkowiška šwjatniža), kotraž 800 lét šteješche, je so šapšpla, runje tak je horny džel grichiške šyrkwe, kiž je 50 lét wšhelake šemjerčenja pšchětrał, padnył. W armeniškim a ruskim měšcžanski džele šu nimale wšhitke šamješne twarjenja wobšchodžene, jenož drjewjane twarjenja nješpu šchodowale.

Womłodžaza šudžeu.

Šsonjena bajka.

(Šotracžowanje.)

Měštej so bližo, šlyjšchěčaj hižo našdala šchwórcženje a bórcženje, jako by so wulka cžrjóda ludži šeschla; tšelby wšeršotachu; a woprašawšchi so ludži šhonejčaj, so je pšched měštom wulki šwjedžen, dokelž wozazy jutje na wóžnu počahnu.

Bórny pšchidžeschčaj do rjada štanow (šeltow), w kotrychž so i cžrjódami wupyšchenyh měšcžanow je žonami a džecžimi mješwješche. Wšchelazy šedžachu ša blidami pšched štanami, pijo a jedžo, druij štejachu pšchi tšelnjšcžu, hdyž wozazy na šabawu je šamymi tšelbami tšelachu, i kotrymž chžychu so bórny na nješpšhcžela šaměricž.

Šurij běšche so wot šwojej towaštvi, kotraž kaž šlěčeže na nim wišasche, k štanej dowjescž dał, hdyž pivo točžachu. Wobaražy so, njechajče so tam na šawku šhdynečž, dokelž žanyh pješ nješ njemějšche, so wobł šebi a jej porjedžicž dacž. Wona šmješche so, jeho do ruki šchžipnywšchi, a šchepšajče jemu: „Šlupe ššlatko, ja mam doščž ša dwejoch, ja ša tebe šapšlacžu.“ Tola Šurij njemžesche so roššudžicž, so by so wina napil, wot njeje ššajaneho, a dokelž wona so šama i wulkej šchšeržu na jene dobo docžahny, a i ruku jeho pod pažu wšawšchi so wupšerajče, jako chžyla jeho pšched wschēmi ludžimi wokoschecž, dha štorcži wón ju njelubje wot so, prajizy, so chze najpředy na tšelnjšcžo dóncž, so by pohladał, hacž njemóhl šebi ššebornu šhanku wutšelicž, so njeby tu šedžal a so cžul, kaž prošer a wotpalemý.

To wuššchawšchi, pšchecžahowasche wona nób a hubu; bórny pak so šašo i lohkej myšlu šmješche, hdyž mlody měšcžan k njej pšchšupiwšchi so woprašča, hacž je tu pšchi blidže hiščeže měššacžka ša njeho.

Šurij šdychny, wuhladawšchi, so je rjanka po jeje požadanjach šastarana a džesche nětko tam, hdyž so wješele tšelesche. Ša po-nišnu proštwu podachu jemu tšelbu; wóčžy so jemu šabššnyšchtej, witašche ju kaž pšchecžela, kotrehož je ša dołho hižo šhubil, šaměri so, so by mišchtržy wutšelił. Šo dołhich cžakach móžesche so přeni ras šawješelicž, so šašo widži wótrje kaž šchšaholž; i tym běšche wšcho druhe šabyl, šchtóž so pšdla njeho štawasche. Wón žyly džeň jenož tšelesche a mješšche i tym tak nujnje, so šebi lědma cžaj pošča, so by dórtk šhšeba ijedł a šchšeržu wina wupil.

Šdyž wječor pošđže ššoncžko domežt džesche, wupokasa so, so běšche Šurij je wšchšich tšelerjow najšpje tšelał. Šacž runjež jemu to domjazy wozazy šawidžachu, dha njemóžachu tola šinak, šhiba jo nješnateho žušobnika wukłowachu ša šrala mješ wšchšikimi tšelerjemi.

Šrala domjedžechu pšched štan, rjenje wupyšchemý i šhorhojčžkami a wenzami, hdyž najrješšcha knježna i měšta, měšcžanostowa džowka, i cžehnyhmi holčžkami šedžesche. Šbožownemu dobnwarjej mišchrejšche so pšched wocžemi, koleni jemu tšchepotaschtej, hdyž tuta rjana knježna poštaný, so by jemu dobnčža podala: ššeborný šarancžł, najjelnyjny je šwětlymi šotymi puškami, a nowu tšelbu i dwēmaj rokšomaj, wuměłžy dželanu. Běšche šebi křótku narēcž, nawukla, so by jeho powitala ša šrala a so jemu pšchedštajila ša šralownu. Šdyž pak so dohlada, šak wón runu šmuhu se šwojijaj mišmaj wóhnojtymaj wocžomaj jej do mlodeho mješwocžaj hlada, dha so i we šlowje nucžesche, jo njemžesche šwoju rēcž, dorēcžecž. Šan pšchidže ji na pomoz, so by dorēcžal šlawu na:

krala, kotryž njeje frónu psches narod dostał, ale kotryž je šebi ju dobył psches šwoje sašlužby.

Š piškanjom a š wolanzu tyžazornych šhromadženych poddužy šo dzał, kotryž běšche frónowanu š prostymi šlowami wuprajil. Bohhilowšchi šo na miłu ruku, kotraž běšche jemu wšče dary podala, wokošča ju. To rošhori jemu hiščeže bóle frej, dnyžli šwoje-dženiške winto, kotrež jemu se wšchěch štron pschipiwachu. Potom džěšche se šwojej kralownu psches šwojedzeńske naměsto, hdžež jemu wšchón lud š wultim poczesczowanjom holdowasche. Štónčnje šo tak daloko šhraba, šo šo je šwojej něžnej towaršchu do rěčow poda, a bórnj běšchtaj šo tak šarěčalaj, jako běšchtaj po čzičej holi šchloj, hdžež nichtón na jeju rěče njelaka.

Najprjedy woprašča šo, kak wona rěča.

„Kuslarka Štónnik z rětam“, wotmolmi wona.

Potom šo Šurij ša jeje šwójbu naprašchowasche. Wona běšche jenicžke džěczo šwojeju staršchaju, macž běšche ji hižo psched někotrymi lětami wumrjela.

Hdyž pať chyzšche wona wjedžeč, šchtó je wón a š wotkal je pschichol, dha šo wón je šwojim wotmolwjenjom trochu wiješche a komdžěšche, a hdnyž šo jeho prašchěšche, hacž wostanje w měsěče, dha běšche jeho dobyče a mnohe wužite wino tak šhrobliło, šo wotmolwi: „Ša njepóndu prjedy wotšal, doniž ty mi wšchu nadžiju njewošmješch, šo mohł twoju wutrobu a twoju ruku na wěčnje dobyče.“

Njana horda knježna tuteje rěče dla ani šo njedžiwasche, ani šo njerošhorješche; šdajšche šo, jako by šo tajka rěč wot njeho šluščala a wotmolwi, woczi šandželiwšchi, šo ma tajku próštwu knješa krala ša wulku čžěč. Mimo teho je jemu jara pschihilena; tola wona běšche šebi šlubila, šo jenicžny š tajšim mužom psched Šnješowu wotkar póndže, kotryž je w něčzišchej wójnje šlawu dobył, a kotryž ma wulke sašlužby wo wótzny kraj.

Šurij, njepnytwšchi, šo běchu tajke šłowa jenicžki ležny wupuč, dokelž šubłana pryuzěša zušobniša bješ mjena šazpawasche, hacž runjež šo ji jeho wošoba špodobasche, pschija tajke wotmolwjenje jako frute šawěščenje jeho pschichodneho šboža. Wón njepožadasche ša ničim šhmanšchim, šhiba šo mohł jutse šobu na wójnu čzahnyč; tež mēnjěšche, šo šawrienzowu wēnz ša njeho šawěšče pschewyšoko njewišy, hdnyž š tajkej ščelbu na wójnu počehnje. Wón ponižnje prošnyšche, šo by jemu něšajke šarukowanje šobu dacž čžyła na wójnu, šo by wěšče wjedžal, šo běchu jeje šłowa šprawnje mēnjene. Š dokelž šo wón štajnje a fruczišcho š nej lišččěšche, a woheń jeho mlodošče štónčnje tež jeje šymu frej šhrě, dha šo štónčnje šaroczi, šo čže na njeho čžafacž, doniž šo š wójny njebj wóčzil; je-li by šo na wójnje š čžejču wušnamjenil, potom chyzšche jeho byčž na wěčnje.

Š tym běšche šo najšhroblišche pschecze mlodeho krala dopjel-nile, a wón běšche pod šwojim šbožom tak wješchly a luboščny, šo wšchittich šwojich šoddanow, telkož jich šo jemu tež bližěšche, wobłuska, tež šwoju š čžiča šlubjenu, hdnyž ju pod hwešdojnym njebjom pschewodžěšche do wótzneho doma, šo njemóžěšche jemu wobaracž, hdnyž ju psched durjemi wokošchi.

(Potraczowanje.)

Ernst Pobožny.

Wójuwoda Ernst Šalko-Gothajti, kotryž dla šwojeje wulkeje pobožnosče čžestne pschimjeno „Pobožny“ dosta a kotrehož 300-lětny narodny džěń druhi džěń hodow w pschitomnošči našcheho šhěžora w Šocze šo šwjecžěšche (kaž šny to šwojim čžitarjam hižo našpomnili), mējěšche wutrobu pošnu džěčžajeje wěry, kaž jich mało jeho runječa, a šo we wšchěch wobštejnosčach žiwjenja teje wěry troščtowasche. Šako běšche w bitwje pola Lüžena w lěče 1632 kral Šustaw Šdolf padnył, a wot Šappenheima šo nowe wójska do bitwy wjedžechu, běšche to wójuwoda Ernst Pobožny, kotryž psches šwoje šmžite pschecžiwjenje šchwěštemu wójsku štónčnje dobyče dobu. Ššamo do wójuškeje hary běšche wjerchowškeho rjeka jeho pobožnosč pschewodžila. „Šod harowanjom šubonow a trubjelow“ — tak wobšwědčža — „wjerch šwoje porjadne nutrnosče njestomdzi; jeho štan (zelt) běšche kaž žyrtej, hdžež šo š Božemu mjenu wolašche a Bóh šo čžěšchěšche.“ — Ššwoje žyle žiwjenje čžafasche wón na pschidženje šmjercže kaž na wopnt dobreho pschecžela; a jako na šmjertnym ložu ležěšche, wón w šwojej dolhej šhorosči wo ničim drugim njerěčěšche, šhiba wo šłódkej radošči wěčneho žiwjenja a wo lubošči Šesom Šhryšta,

a šo wokoło stejazyh prašchěšche, hacž je jim wučžba wo wěčnym žiwjenju runje tak lubošna kaž jemu? Šrótko do šwojeho šónza wón šawola: „Ach, šo bychmy tola teho Šnješa Šesuja prawje lubo mēli, kak budže šo našcha wutroba wješchicž?“ Šemu šo wotmolwi: Šón Šnješ je špokojom, hdnyž jeho tak lubujemy, kaž nam wón hnady š temu špožči. Duž modleşche šo wón plafajo: „Ach, wutrobnje lubuju ja tebe, o Šnježe! Ša prošchu, ty njechal daloko wote mnje byčž š twojej pomožu a hnadu!“ — Š tym wotmolwjenjach, jako troščta a radošče šwajateho Ducha njecžujěšche, pošylni šo š Božim šłowom, tež junšrocž š Lutherowych wuprajenjom: „Wišchěń šo tola njestara, hdnyž tež w šymje wšcha šymna šteji. Ša šym špokojom, šo ja wēm, šo je Šhryštuš w šłabych móžny.“

Šhubjene dnj.

Šón džěń je šhubjenu, na kotrymž ničšo š Božeho šłowa nawuknył njěššym. Wšchědnje dnyrbjeli my šebi šwajate pišmo wšacž, a kaž hušto je wošmjemy, š njeho něšchto ša šebje wšacž.

Šón džěń je šhubjenu, na kotrymž ničšo wo towarštwje š Bohom njěššym šacžul. Wone je žiwjenje dušche a modlitwy wodnyh, š kotrymž šebi dušcha žiwjenje šžerži.

Šón džěń je šhubjenu, na kotrymž njěššym něšchto dobre čžinil. Šo móže šo w šwucžnym šhodže mojeho wšchědnego powołanja štacž a ja dnyrbjal Šohu džakowny byčž, šo mi telko škladnosče šficzi jemu šlužicž. Dušchi pomozny byčž je lěpše hacž čželaj; tola dnyrbjeli my to jene čžinicž, to druge niz wostajicž.

Šón džěń je šhubjenu, na kotrymž njěššym w něšajšim našupanju nad hrěchom we mni dobył. Škaženje, kiž w naš bydli, móže šo jenož š pschezo wošpjětowanym prózowanjom wutupicž. Štu wobušnosč pschewinnyč, hrěščne pošhilenje šaprěčž je lěpsche hacž šeništi dobył teho dnja. Šróžny hrěch, kiž šy wotbył, je kaž wotbyty punkt, kiž je čže pschi běhu ša wěčnym dobyčžom wobčžěžowal.

Šón džěń je šhubjenu, na kotrymž žane šrocžele na pučžu š nješbešam do přědka njěššym čžinil. Pučžowar ma š prawom šróžny džěń ša šhubjenu, na kotrymž dnyrbj šmērom ležo wostacž, hdnyž dnyrbjal po prawom dale pučžowacž.

Kak wjele šhubjenych dnjow šteja tež w protyžny mojeho šrudženeho žiwjenja! Žiwjenje je šrótko, wěčnosč š šróžnym dnjom bliže pschidže. Šjednyrbjal dha šróžny džěń wukupicž, šo bych telko dobytkfa kaž móžno š njeho čžahnył. Š njednyrbjal š tym bješ komdy a hiščeže džěňša šapocžecž?

Š rospominanju.

Ššlawny hwešdar Šewton praži na šwojim šmjertnym ložu š tym šwojim: „Dwoje šym w šwojim žiwjenju nawuknył: to jene, šo šym wulki hrěšnik, to druge, šo je Šesuš Šhryštuš hiščeže wjšschti šbóžnik.“

* * *

Šněw je woheń, kotryž žane želešo žehlwe njecžini a žaneje šštwy njěšhrěje; wón rěča, šyče a mori a nišchto njewě, hdže móže dowješč.

* * *

Šola Š. šteji šchiz pschi pučžu, na kotrymž po jěnym šoku napišane šteji: „Šchto čže šón šchiz, kiž pschi pučžu šteji? Wón čže pučžowarjej, kotryž nimo džě, to wulke šłowo troščta pražicž: Šón Šnješ je twoju winu njěš.“ — Šo druhim šoku šteji: „Šchto čže šchiz, kotryž pschi pučžu šteji? Wón čže pučžowarjej, kotryž nimo džě, to wulke šłowo nadžije pražicž: Šchizž tebe š nješbešam ponješ.“ Šo šščim šoku: „Šchto čže šchiz, kotryž pschi pučžu šteji? Wón čže pučžowarjej, kotryž nimo džě, wulke šłowo mudrosče pražicž: Ty dnyrbjšch twóš šchiz ša tym šbóžnikom njěš.“ Ša šchtwórtym šoku: „Šot teho čžafa, šo je mój šbóžnik na šchizju wumrjel, je mi wšchón šchizž loški. Duž čžu šón njěšč bješ žaloščenja: junu džě budže mój wós š nješbešam.“

Bibliški pučžnik 1902.

Šjenjěny ša rošpschědate „Bibliške pučžniki“ njech šo pschecželniwje ščelju knješej šararjej Šarjenkej w Šhwacžizach (Šfarrer Šaring in Quatz, Post Merka i. Š.).

Šatub.